

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR UAB „SB LIZINGAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. balandžio 15 d. Nr. V 2020/(21.27.E-2101)-242-162
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriame pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir UAB „SB Lizingas“ (toliau – bendrovė) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. liepos 24 d. tarp pareiškėjos ir bendrovės buvo sudaryta Vartojimo kredito sutartis Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – vartojimo kredito sutartis), kurios pagrindu bendrovė pareiškėjai suteikė 6 000 Eur vartojimo kreditą stogo dangai ir jos keitimo darbams. Bendrovė visą pareiškėjai suteiktą vartojimo kredito sumą pervedė į UAB „Stogų broliai“ atsiskaitomąją sąskaitą, minėta bendrovė gautas lėšas įskaitė kaip avansą pagal 2018 m. rugpjūčio 24 d. pareiškėjos mamos Y. Y. ir UAB „Stogų broliai“ pasirašytą rangos sutartį, pagal kurią UAB „Stogų broliai“ įsipareigojo atlikti „senos stogo dangos demontavimo, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grėbstavimo ir naujos stogo dangos montavimo darbus“ (toliau – rangos sutartis). Rangos sutartyje buvo nustatyta, kad atliekamų darbų kaina yra 7 000 Eur.

Kadangi UAB „Stogų broliai“ nevykdė įsipareigojimų pagal rangos sutartį, 2018 m. spalio 11 d. pareiškėja, paslaugos gavėja Y. Y. ir UAB „Stogų broliai“ pasirašė rangos sutarties papildymą, kuriuo buvo susitarta, kad iki 2018 m. spalio 26 d. UAB „Stogų broliai“ pabaigs sutartus stogo dengimo darbus, tačiau per nustatytą terminą darbai nebuvo atlikti.

Siekdama, kad būtų užbaigti stogo dengimo darbai, pareiškėja kreipėsi į Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą. 2019 m. birželio 7 d. Vartotojų teisių apsaugos tarnyba, išnagrinėjusi pareiškėjos skundą, priėmė nutarimą Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – nutarimas), kuriuo pareiškėjos skundą tenkino ir įpareigojo UAB „Stogų broliai“ užbaigti stogo dengimo darbus per 60 dienų nuo nutarimo priėmimo dienos, tačiau UAB „Stogų broliai“ nutarimo nevykdė ir stogo dengimo darbų nepabaigė.

2019 m. rugsėjo 15 d. pareiškėja kreipėsi į bendrovę su prašymu sustabdyti įmokų mokėjimą pagal vartojimo kredito sutartį ir grąžinti sumokėtas įmokas, remiantis vartojimo kredito sutarties ir teisės aktų nuostatomis.

2019 m. rugsėjo 23 d. bendrovė raštu Nr. (*duomenys neskelbiami*) pateikė atsakymą, kuriame nurodė, kad pareiškėjos prašymas negali būti tenkinamas, nes situacija neatitinka Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymo (toliau – VKĮ) 16 straipsnyje įvirtintų sąlygų.

2019 m. lapkričio 15 d. pareiškėja, siekdama įgyvendinti VKĮ 16 straipsnio sąlygas, vienašališkai nutraukė rangos sutartį su UAB „Stogų broliai“ ir pakartotinai kreipėsi į bendrovę, prašydama grąžinti sumokėtas įmokas ir leisti sustabdyti įmokų mokėjimą.

2020 m. sausio 28 d. raštu Nr. (*duomenys neskelbiami*) bendrovė pakartotinai atsisakė tenkinti pareiškėjos prašymą ir nurodė, kad prekės, įsigytos iš kredito lėšų, yra panaudotos, paslaugos suteiktos, todėl įgyvendinti VKĮ 16 straipsnio nuostatų nėra įmanoma. Pareiškėja nesutiko su tokiu bendrovės sprendimu, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja nurodė nesutinkanti su bendrovės priimtu sprendimu. Pareiškėja teigia tinkamai įvykdžiusi visus VKĮ 16 straipsnio 3 dalies reikalavimus, t. y. kreipėsi į UAB „Stogų broliai“, neatliktų darbų faktą patvirtina Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimas (nutarimas negali būti vykdomas priverstine tvarka, nes UAB „Stogų broliai“ iškelta bankroto byla), o rangos sutartis su UAB „Stogų broliai“ nutraukta ir apie tai informuoti tiek UAB „Stogų broliai“, tiek bendrovė.

Dėl šios priežasties, pareiškėjos nuomone, bendrovė privalo nutraukti vartojimo kredito sutartį, ateityje nereikalauti mokėti įmokų ir grąžinti pagal vartojimo kredito sutartį jau sumokėtas įmokas.

Pareiškėja nurodo ir tai, kad bendrovės argumentai, kad pareiškėja nėra įvykdžiusi VKĮ 16 straipsnyje nustatytų reikalavimų, yra visiškai nepagrįsti. Pareiškėjos nuomone, įsiteisėjusiam ir vykdytiname Vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarime yra aiškiai konstatuota, kad UAB „Stogų broliai“ iš esmės neatliko stogo dengimo darbų, taigi, nesuteikė užsakytų paslaugų. Be to, pareiškėjos teigimu, pagal Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2015 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. 241-69 patvirtintų Vartojimo kredito teigimo gairių (toliau – Gairės) 23.6 papunktį, jeigu pardavėjas ar paslaugų teikėjas neteikė prekių arba nesuteikė paslaugų vartojimo kredito gavėjui, taip pat tuo atveju, kai vartojimo kredito gavėjas neturėjo realios galimybės ne dėl savo kaltės pasinaudoti preke ar paslauga (jam pateikta prekė buvo neveikianti, paslauga pardavėjo neaktyvuota ir pan.), vartojimo kredito davėjas turėtų grąžinti vartojimo kredito gavėjui ne tik jo sumokėtą vartojimo kredito dalį, bet ir visus kitus susietojo vartojimo kredito sutartyje numatytus mokesčius (palūkanas, sutarties sudarymo mokestį, administravimo mokestį ir pan.). Pareiškėja nurodo, kad nuo 2019 m. gruodžio 16 d. rangos sutartis su UAB „Stogų broliai“ buvo vienašališkai nutraukta, todėl ir vartojimo kredito sutartis turi būti nutraukta. Dėl šios priežasties pareiškėja prašo rekomenduoti bendrovei pripažinti vartojimo kredito sutartį nutraukta nuo Lietuvos banko sprendimo priėmimo dienos ir grąžinti visas pagal vartojimo kredito sutartį sumokėtas įmokas.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi bendrovė nurodė nesutinkanti su pareiškėjos reikalavimais ir prašo juos atmesti. Bendrovės teigimu, atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, svarbu nustatyti, ar prekių pardavėjas ir paslaugų teikėjas pateikė visas medžiagas ir suteikė 6 000 Eur vertės paslaugas pagal rangos sutartį, kuri kartu su vartojimo kredito sutartimi sudaro vieną komercinį sandorį. Bendrovės nuomone, svarbu yra tai, kad rangos sutartyje nurodyta ne 6 000 Eur, o 7 000 Eur suma, tai reiškia, kad rangos darbai iš dalies yra finansuoti Y. Y. nuosavomis lėšomis.

Bendrovė pažymi tai, kad tiek iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimo, tiek iš pareiškėjos, Y. Y. bei UAB „Stogų broliai“ pasirašytos rangos sutarties matyti, kad UAB „Stogų broliai“ įsipareigojo pateikti visas medžiagas ir atlikti šiuos darbus: „demontuoti seną stogo dangą, stogą uždengti difuzine plėvele, atlikti stogo lyginimą ir grėbstavimą ir sumontuoti naują stogo dangą“, tačiau buvo atlikti ne visi darbai. Bendrovės teigimu, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarime yra konstatuota, kad medžiagos, skirtos stogo dangai pakeisti, buvo pateiktos ir jas panaudojus buvo atlikti stogo dangos keitimo darbai. Pareiškėja nereiškė pretenzijų dėl UAB „Stogų broliai“ pateiktų prekių ar suteiktų darbų kokybės. Bendrovės nuomone, visa tai leidžia daryti išvadą, kad pareiškėjai buvo pateikta prekių ir suteikta paslauga, kurių bendra vertė – 6 000 Eur, o UAB „Stogų broliai“ neatliko 2018 m. spalio 11 d. vartojimo rangos sutarties papildyme išvardytų papildomų darbų, kurie nebuvo finansuoti bendrovės. Bendrovės teigimu, darbai, kurie finansuoti pareiškėjos mamos Y. Y. nuosavomis lėšomis, nelaikytini vartojimo kredito sutartimi, todėl jiems netaikytinos VKĮ nuostatos, reglamentuojančios vartojimo kredito gavėjo teisę sustabdyti prievolių pagal vartojimo kredito sutartį vykdymą ir reikalavimą, kad vartojimo kredito davėjas grąžintų sumokėtas įmokas.

Be to, bendrovė nesutinka su pareiškėjos argumentu, kad ji yra tinkamai įvykdžiusi visus VKĮ 16 straipsnio 3 dalies reikalavimus. Bendrovės teigimu, pareiškėja nėra grąžinusi vartojimo kredito davėjui arba prekių pardavėjui to, ką buvo gavusi vartojimo rangos sutarties pagrindu. Bendrovė nurodo, kad pareiškėja neturi galimybės grąžinti nei medžiagų, panaudotų stogo dangai pakeisti, nei suteiktų paslaugų vien dėl jų pobūdžio, todėl VKĮ nuostatos nėra įgyvendinamos. Atsižvelgdama į visa tai, bendrovė nesutinka su pareiškėjos reikalavimu nutraukti vartojimo kredito sutartį ir grąžinti pareiškėjai visas pagal šią sutartį sumokėtas įmokas, nes pareiškėjos prašymas yra nepagrįstas ir neįrodytas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl bendrovės atsisakymo nutraukti šalių pasirašytą vartojimo kredito sutartį ir gražinti pareiškėjos sumokėtas įmokas pagrįstumo.

Atsižvelgiant į nagrinėjamo ginčo pobūdį ir pareiškėjos bendrovei keliamą reikalavimą, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.4 straipsnyje yra reglamentuota, kad kreditorius ir skolininkas privalo elgtis sąžiningai, protingai ir teisingai tiek prievolės atsiradimo ir egzistavimo, tiek ir jos vykdymo ar pasibaigimo metu. CK 6.38 straipsnyje įtvirtinti šie prievolių vykdymo principai: 1) prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais; 2) jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus; 3) kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis). Analogiškai yra ir sutarčių vykdymo reikalavimai. Pavyzdžiui, pagal CK 6.158 straipsnio 1 dalį, kiekviena sutarties šalis, turėdama sutartinių santykių, privalo elgtis sąžiningai.

Vartojimo kredito sutarties vykdymą reglamentuoja VKĮ. VKĮ 2 straipsnio 10 dalyje yra nustatyta, kad susietojo vartojimo kredito sutartis – vartojimo kredito sutartis, kai: 1) vartojimo kreditas yra skirtas konkrečių prekių tiekimo ar konkrečių paslaugų teikimo sutarčiai finansuoti ir 2) prekių tiekimo ar paslaugų teikimo ir vartojimo kredito sutartis sudaro vieną komercinį sandorį. Laikoma, kad prekių tiekimo ar paslaugų teikimo ir vartojimo kredito sutartis sudaro vieną komercinį sandorį, kai yra bent viena iš šių sąlygų: prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas pats finansuoja vartojimo kredito gavėjui suteikiamą vartojimo kreditą; vartojimo kredito suteikimą finansuoja trečioji šalis, kuri, sudarant ar rengiant vartojimo kredito sutartį, naudojasi prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo paslaugomis; vartojimo kredito sutartyje aiškiai nurodomos konkrečios tiekiamos prekės ar konkrečios teikiamos paslaugos.

VKĮ 16 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad kai vartojimo kredito gavėjas pasinaudoja teise atsisakyti prekių pirkimo-pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, be jokių papildomų įsipareigojimų nutrūksta ir susietojo vartojimo kredito sutartis. To paties straipsnio 2 dalyje yra įtvirtinta, kad jeigu pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar neteikia paslaugų arba jos tiekiamos (teikiamos) tik iš dalies, arba jos neatitinka prekių pirkimo-pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, vartojimo kredito gavėjas turi teisę: 1) sustabdyti savo prievolių pagal susietojo vartojimo kredito sutartį vykdymą; 2) reikalauti, kad vartojimo kredito davėjas gražintų jam sumokėtas įmokas. VKĮ 16 straipsnio 3 dalyje yra reglamentuota, kad vartojimo kredito gavėjas gali pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje nustatytais teisėmis tik po to, kai kreipėsi į pardavėją ar paslaugų teikėją su prašymu tinkamai įvykdyti sutartį, tačiau per vieną mėnesį po tokio kreipimosi prekių pirkimo-pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties sąlygos nebuvo įvykdytos, vartojimo kredito gavėjas savo pasirinkimu pateikė vartojimo kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvadą dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo-pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės, vartojimo kredito gavėjas gražino vartojimo kredito davėjui tai, ką gavo pasibaigusios prekių pirkimo-pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties pagrindu, išskyrus atvejus, kai prekių pirkimo-pardavimo ar paslaugų teikimo sutartis nutraukiama dėl to, kad pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar neteikia paslaugų.

Gairių 23.4 papunktyje yra nustatyta: „Lietuvos banko nuomone, vartojimo kredito gavėjui paprašius tik sustabdyti jo prievolių pagal susietojo vartojimo kredito sutartį vykdymą, kaip nustatyta Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 1 punkte, vartojimo kredito davėjui neatsiranda pareiga iš karto gražinti vartojimo kredito gavėjui jo sumokėtas įmokas. Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 4 dalimi, pareiga gražinti sumokėtas vartojimo kredito įmokas atsiranda tada, kai vartojimo kredito gavėjas įvykdo visas Įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje nurodytas sąlygas. Vartojimo kredito gavėjui įvykdžius minėtas sąlygas, vartojimo kredito davėjas, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, privalo gražinti vartojimo kredito gavėjui jo sumokėtas įmokas ir įgyja į pardavėją ar paslaugos teikėją atgręžtinio reikalavimo teisę dėl vartojimo kredito gavėjui gražintų įmokų ir kitų patirtų nuostolių atlyginimo.“

Vartojimo kredito sutarties 9.1.5 papunktyje taip pat yra nustatyta, kad jei tarpininkas netiekia prekių ar neteikia paslaugų arba jos teikiamos iš dalies arba jos neatitinka prekių pirkimo-pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, kredito gavėjas turi teisę sustabdyti savo

prievolių pagal vartojimo kredito sutartį vykdymą ir reikalauti, kad kredito davėjas grąžintų jam sumokėtas įmokas. Vartojimo kredito sutarties 9.1.6 papunktyje yra įtvirtinta, kad kredito gavėjas gali pasinaudoti 9.1.5 papunktyje nustatytais teisėmis tik po to, kai kreipėsi į tarpininką su prašymu tinkamai įvykdyti sutartį, tačiau per vieną mėnesį po tokio kreipimosi prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties sąlygos nebuvo įvykdytos ir kredito gavėjas savo pasirinkimu pateikė kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvadą dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo–pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės; kredito gavėjas grąžino kredito davėjui tai, ką gavo pasibaigusios prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties pagrindu, išskyrus atvejus, kai prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutartis nutraukiama dėl to, kad tarpininkas netiekia prekių ar neteikia paslaugų.

Dėl pagal vartojimo rangos sutartį iš bendrovės finansuojamomis lėšomis atliktų darbų užbaigtumo

Vertinant visus Lietuvos bankui pateiktus duomenis, pažymėtina, kad pareiškėja bendrovei kelia reikalavimą nutraukti vartojimo kredito sutartį ir grąžinti įmokas, kurios buvo sumokėtos pagal vartojimo kredito sutartį. Pareiškėja nurodo, kad UAB „Stogų broliai“ nesuteikė sutartų paslaugų, t. y. neuždengė stogo, todėl, pagal VKĮ 16 straipsnio nuostatas, bendrovė privalo nutraukti vartojimo kredito sutartį ir grąžinti pareiškėjai sumokėtas įmokas. Nesutikdama su pareiškėjos reikalavimais, bendrovė nurodo, kad paslaugos pagal vartojimo kredito sutartį buvo suteiktos, o likę darbai turėjo būti finansuojami pareiškėjos mamos, kadangi bendrovė finansavo ne visą prekių ir paslaugų kainą. Dėl šios priežasties bendrovė nesutinka su pareiškėjos pateiktais reikalavimais ir prašo juos atmesti.

Nagrinėjamu atveju svarbu yra tai, kad ginčas tarp šalių kilo dėl UAB „Stogų broliai“ atliktų darbų užbaigtumo, tačiau ginčo dėl pateiktų prekių ir atliktų darbų kokybės nėra. Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėjos mama Y. Y. su UAB „Stogų broliai“ sudarė rangos sutartį dėl „senos stogo dangos demontavimo, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grėbstavimo bei naujos stogo dangos montavimo“. Šalys sutarė, kad rangos sutartyje numatytų darbų kaina yra 7 000 Eur. Šių darbų didžioji dalis buvo finansuota pareiškėjos ir bendrovės pasirašytos vartojimo kredito sutarties pagrindu, t. y. vartojimo kredito sutarties pagrindu buvo sumokėta 6 000 Eur. Kadangi UAB „Stogų broliai“ atliko tik dalį darbų, pareiškėja, vadovaudamasi šalių sudarytos vartojimo kredito sutarties ir VKĮ nuostatomis, kreipėsi į bendrovę dėl vartojimo kredito sutarties nutraukimo ir pagal šią sutartį sumokėtų įmokų grąžinimo, tačiau bendrovė, įvertinusi pateiktus duomenis, atsisakė nutraukti vartojimo kredito sutartį ir pareiškėjai grąžinti pagal vartojimo kredito sutartį sumokėtas lėšas. Atsisakydama tenkinti pareiškėjos prašymą, bendrovė nurodė, kad buvo atlikti visi darbai, už kuriuos buvo sumokėta vartojimo kredito sutarties pagrindu, o už likusius neatliktus darbus 1 000 Eur sumokėjo pareiškėjos mama. Lietuvos banko vertinimu, iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimo bei bendrovės pateiktų stogo nuotraukų matyti, kad, nors UAB „Stogų broliai“ dar nėra atlikusi „kaminų skardinimo darbų, nėra sumontuoti pakilimai, kraigas, vėjalentės ir laštakiai, taip pat nėra atlikti sienos jungiamųjų montavimo darbai ir kita apdaila“, tačiau jau pristatė prekes ir atliko „senos stogo dangos demontavimo, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grėbstavimo, taip pat dalies naujos stogo dangos montavimo darbus“. Lietuvos banko nuomone, šiuo atveju bendrovė nėra rangos sutarties šalis, todėl neturi galimybės objektyviai nustatyti, kiek prekių buvo pristatyta, kiek paslaugų suteikta ir kiek tai kainavo. Pareiškėja nei bendrovei, nei Lietuvos bankui nepateikė jokių objektyvių įrodymų (atliktų stogo dangos montavimo darbų sąmatos, ekspertų skaičiavimų ar kitų paaiškinimų), kurių pagrindu būtų galima nustatyti, kad prekių yra įsigyta ir paslaugų suteikta mažiau nei už 6 000 Eur. Dėl šios priežasties galima daryti išvadą, kad UAB „Stogų broliai“ yra pateikusi prekes ir atlikusi dalį naujo stogo montavimo darbų, todėl nėra pagrindo teigti, kad bendrovė priėmė neteisingą sprendimą ir nepagrįstai atsisakė nutraukti vartojimo kredito sutartį ir grąžinti pareiškėjos sumokėtas įmokas.

Dėl bendrovės pareigos nutraukti vartojimo kredito sutartį ir pareiškėjai grąžinti šios sutarties pagrindu sumokėtas lėšas

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi bendrovė teigia, kad pareiškėja nėra įvykdžiusi VKĮ 16 straipsnio 3 dalyje įtvirtintų nuostatų, t. y. pareiškėja nėra grąžinusi vartojimo kredito davėjui arba prekių pardavėjui to, ką buvo gavusi rangos sutarties pagrindu, nes pareiškėja

dėl paslaugų pobūdžio neturi galimybės gražinti nei medžiagų, kurios panaudotos stogo dangai pakeisti, nei suteiktų paslaugų. Kadangi pareiškėja nėra įgyvendinusi VKĮ 16 straipsnio 3 dalies nuostatų, bendrovė pagrįstai atsisakė nutraukti šalių sudarytą sutartį ir gražinti sutarties pagrindu sumokėtas įmokas.

Dar kartą svarbu akcentuoti, kad VKĮ 16 straipsnio 2 dalyje yra įvirtinta, kad jeigu pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar netiekia paslaugų arba jos tiekiamos (teikiamos) tik iš dalies arba jos neatitinka prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties, vartojimo kredito gavėjas turi teisę: 1) sustabdyti savo prievolių pagal susietojo vartojimo kredito sutartį vykdymą; 2) reikalauti, kad vartojimo kredito davėjas gražintų jam sumokėtas įmokas. To paties straipsnio 3 dalyje yra reglamentuota, kad vartojimo kredito gavėjas gali pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje nustatytais teisėmis tik po to, kai kreipėsi į pardavėją ar paslaugų teikėją su prašymu tinkamai įvykdyti sutartį, tačiau per vieną mėnesį po tokio kreipimosi prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties sąlygos nebuvo įvykdytos ir vartojimo kredito gavėjas savo pasirinkimu pateikė vartojimo kredito davėjui valstybės ar savivaldybių institucijos arba trečiosios šalies išvadą dėl netinkamos prekės kokybės, jeigu prekių pirkimo–pardavimo sutartis buvo nutraukta dėl netinkamos prekės kokybės, ir vartojimo kredito gavėjas gražino vartojimo kredito davėjui tai, ką gavo pasibaigusios prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties pagrindu, išskyrus atvejus, kai prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutartis nutraukiama dėl to, kad pardavėjas ar paslaugos teikėjas netiekia prekių ar netiekia paslaugų.

Lietuvos banko vertinimu, svarbu pabrėžti, kad kai prekė yra panaudota ir neįmanoma jos gražinti, VKĮ 16 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostata dėl prekės ar jos dalies laikoma neįgyvendinama, o vartojimo kredito gavėjas tokiu atveju neturėtų teisės reikalauti gražinti įmokų už tas prekes arba jų dalį, kuri yra panaudota ir pagal savo pobūdį bei teisės aktų nuostatas negali būti gražinta. Lietuvos banko nuomone, tokiu atveju vartojimo kredito gavėjas galėtų pasinaudoti VKĮ 16 straipsnyje nustatytais teisėmis tik dėl nesuteiktų prekių ar paslaugų dalies.

Kaip buvo minėta pirmiau, iš abiejų šalių pateiktų duomenų matyti, kad paslaugų teikėjas (UAB „Stogų broliai“) pagal rangos sutartį atliko „senos stogo dangos demontavimo, difuzinės plėvelės montavimo, stogo lyginimo ir grėbstavimo ir dalies naujos stogo dangos montavimo darbus“. Lietuvos banko nuomone, įvertinus UAB „Stogų broliai“ atliktų darbų ir pateiktų prekių pobūdį, svarbu tai, kad pareiškėjos įsigytų prekių, skirtų stogo dangai pakeisti, ir suteiktų paslaugų, t. y. senos dangos demontavimo ir dalies naujos sumontavimo, nėra galimybės gražinti, nes šios prekės yra panaudotos ir paslaugos suteiktos, todėl šiuo atveju VKĮ 16 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostata yra neįgyvendinama. Kadangi pareiškėja negali įgyvendinti VKĮ 16 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatos, ji neturi teisės atsisakyti sumokėti už tas prekes, kurios buvo panaudotos atliekant seno stogo demontavimo ir dalies naujo stogo sumontavimo darbus, ir už suteiktas paslaugas. Taigi, pareiškėja neturi teisės reikalauti, kad vartojimo kredito sutartis būtų visiškai nutraukta ir jai būtų gražintos pagal vartojimo kredito sutartį sumokėtos įmokos, nes dalis prekių ir paslaugų jau yra panaudota ir pareiškėja jų negali gražinti.

Taigi, įvertinus visas išdėstytas aplinkybes, matyti, kad bendrovė iš pateiktos rangos sutarties, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimo ir namo stogo nuotraukų nustatė, kad vartojimo kredito sutarties pagrindu išmokėtos lėšos galimai yra panaudotos ir pareiškėjai pateiktų prekių ir suteiktų paslaugų nėra galimybės gražinti, todėl, vadovaudamasi teisės aktų ir šalių sudarytos vartojimo kredito sutarties nuostatomis, pagrįstai priėmė sprendimą atsisakyti nutraukti vartojimo kredito sutartį ir gražinti pagal vartojimo kredito sutartį sumokėtas lėšas.

Konstatuotų aplinkybių kontekste svarbu pažymėti, kad jei pareiškėja pateiks bendrovei objektyvius duomenis, kurių pagrindu bus galima nustatyti, kad pareiškėjai prekių ir paslaugų buvo suteikta mažiau, nei buvo finansuota pagal vartojimo kredito sutartį, bendrovė privalės įvertinti pareiškėjos pateiktus duomenis ir atsisakyti dalies pagal vartojimo kredito sutartį išmokėtos sumos, kuri nebuvo panaudota rangos sutarties pagrindu.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius